

GLAS NARODA.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Štev. 55.

New York, 8. maja 1902.

Leto X

Sampson umrl.

Zmagovalec pri Santiago de Cuba.

Washington, D. C., 6. maja. Admiral W. T. Sampson je danes v tukajnjem mestu po dolgotrajnej bolesni umrl. Bil je že več mesecov na živih bolan in končno ni zamenjal več razločno govoriti. Bolehati je prišel po končnej spanskome amerikanske vojski.

Sampson je bil dné 9. februarja 1840 v Palmyri, N. Y., rojen, kjer je njegov čebil dinar. Ker je bil najstarejši izmed devetoro otrok, moral je z obetom delati na polju.

Leta 1857 bilo je za pokrajino Palmyro v kadetnej šoli vojne mornarice prsto mesto za jednega učenca.

Sinovi premičnih staršev dočasnega mesta niso hoteli sprejeti.

Sampson, kteri se je zasebno ubil, je napravil skušnjo in dobil mesto.

Leta 1862 postal je poročnik in je začasna državljanška vojska služil na oklopni "Patapsco", katero so

leta 1865 v Charlestenu vstaši razdejali.

Po vojski bil je prideljen našemu evropskemu brodovju. Leta

1886 postal je superintendent kadetne šole vojne mornarice v Annapolis.

McKinley ga je imenoval pol-

veljnikom vojnega brodovja, katero je odšlo leta 1898 na Kubo. Po vojski postal je po vsem svetu znani radi prepira z admiralom Schlesingom

več zmage pri Santiago. V februarju t. l. dobil je prvo pokojnino.

Lakote umrl.

Vedno lakote in pomanjkanja umrl je dné 6. maja v St. John holnic Brooklyn Borough, v New Yorku 41letni W. M. Harvey. On je bil čuvaj neke krasne vile v Far Rockaway na Long Islandu, toda samo v zimskem času. Pred tednom dni zadel je samotnega stavnika mrtvou, tako da ni za mogel svoje postelje ostaviti in si preskrbili jedila. Slučajno so ga našli dné 6. maja njegovi sosedje, ktori so ga takoj prepeljali v bolnico. Toda pomoč je bila preporna, kajti Harvey je umrl kmalu potem v bolnici.

Nezgoda v newyorški luki.

Vlačni parnik „Ceres“, ki je last White Star Towing Co., je dné 6. maja popoludne v newyorški luki zadel ob parnik „Albert U. Ellis“ in se je potopil. Moštvo se je resilo na slednjeimenovan parnik.

Samomor 65letnega.

J. Hunter, 65let stari udilec angleške književnosti, kteri radi honesni ne more opravljati službo, se je dné 6. t. m. v svojem stanovanju št. 511, istočna 13. ulica ustrelil. Pokojnik ostavlja vdovo in sedem sinov.

Syracuse brez policije.

Syracuse, N. Y., 6. maja. Policijski, ktori je imenoval novi mestni mayor Fulton, so danes odstopili, tako da je mesto sedaj brez policije, kar bodo najbrže trajalo še par mesecov, dokler ne bodo vrejena takozvana pravila civilne službe. Policijska oblast je menila, da ne sme imenovati novih policajev, kateri niso napravili skušnje za civilno službo.

Umor na ulici.

Pittsburg, Pa., 5. maja. Antonio Morelli je včeraj ustrelil svojega rojaka Antonio Valle. Slednji je pak in Morelli je do sedaj pri njemu delal. Vedno prepira je ostavil svojo službo, vendar se je pri hotel včeraj z gospodarjem zopet poravnati. Gospodar pa o tem ni hotel nideščesar vedeti in je vsej svoj revolver iztepa. Toda Morelli ga je prehitel in na mestu ustrelil.

Iz delavskih krogov.

Barvarji svile so mirni.

Hackensack, N. J., 5. maja. Danes je zjutraj prišlo je 150 oboroženih deputijev v Lodi, ker se je batu, da radi strajkujočih barvarjev svile ne nastanejo novi nemiri. Danes se pred tovarnami strajkarji niso pojavili. Mayor Mercer skušal je danes v prid koncu strajka posredovati. Delodajalci so izjavili, da hodejo delavcem plačevati po \$7.50 za 55 ur dela, dočim so sedaj plačevali le po \$6.50 na teden.

Sksbje mesto strajkarjev.

Portchester, N. Y., 5. maja. Vodstvo Abendrotovo livanovne železa, ktere delavci že par dni strajkajo, namerava pričeti jutri delo skabi. V to avrho je tovarna najela 200 skabov. Bati se je, da ne pride do nemirov. Šerif Miller je že danes zapisel več deputijev, kteri bodo jutri stražili skabe.

Portchester, N. Y., 6. maja. Danes je zjutraj so Abendrotovo livanovno železo za nedoločen čas zaprli. Kakor znano, tvarnini delavci že teden dni strajkajo, ker delodajalci niso hoteli privoliti v osemurno dnevno delo. Tukajšnja organizacija stavbencov delavcev je strajkarjem obljubila pomoč.

Znižanje plače.

Chicago, Ill., 6. maja. Delavci tobačne tovarne „Havana-American Co.“ pričeli so strajkati, ker je tovarniško vodstvo naznalo, da namenava plačo svojim delavcem znižati.

Nova organizacija.

Carbondale, Ill., 7. maja. Delavci brez rokodelstva so ustanovili, kakor smo že nedavno poročali, novo unijo imenom „Laborers International Protective Union of America“. Odbor nove unije pričakuje, da bodo nova organizacija postala po številu članov največja v republiki. Glavni stan organizacije bode v Pontiaku, Ill.

Strajk za osemurno dnevno delo.

Denver, Colo., 7. maja. Štiristo lesnih delavcev v petih tukajšnjih tovarnah je pričelo danes strajkati, ker delodajalci niso hoteli privoliti v osemurno dnevno delo. Tukajšnja organizacija stavbencov delavcev je strajkarjem obljubila pomoč.

Vlak povozil dva možka.

Port Chester, N. Y., 6. majna. Blizu tukajšnje postaje našli so da nes zjutraj dve strašno razmazreni možki trupli. Kdo sta nezrečni, kdo je očividno povozil vlak, ni znano.

Deček tehta 207 funtov.

Največji in najstarejši deček v Monmouth Countyju, N. J., je brez dvojno Jay Hopping. On je star 15 let in je velik 6 devljev ter 2 palcev. Mladi velikan tehta 207 funtov.

Vihar razdejal tovarno.

N. w Castle, Pa., 6. maja. Danes je razdejal vihar tukajšnje „Shea nango T. Plate Works“, ktera tovarna pločevine je največja na svetu. V tovarni je bilo nad 2000 delavcev, ktori so se pa k sredbi vratili. V ostalem mestu je napravil vihar le malo škoda.

Več delavcev ponesrečilo.

Harrisburg, Pa., 6. maja. V „Pennsylvania Steel Works“ v Steeltonu, se je včeraj zvečer tekoče železo razlilo in obliko več delavcev, ktori so delali pod pešo. Jeden nevrečnik bil je na mestu usmrten, dočim so trije še v istej noči v bolnici umrli. Stirje so smrtno ranjeni.

Prostovoljni post.

Boston, Mass., 6. maja. Tisoč sedemsto delavcev tukajšnje „General Electric Co.“, kteri s svojimi rodbinami stejejo nad 4000 osob, je sklenilo za mesec dni ne jesti mesa.

Roosevelt in Hanna.

Washington, 6. maja. Bos Hanna pride vsaki dan parkrat v belo hišo, da obiše Roosevelt, in da ga uprosi, „za svet“. Predsednik ga vedno v vsej prav uljudno sprejme in tudi njega vpraša, „za svet“. Vendar sta pa oba največja sovražnika, kajti Roosevelt bi rad ostal tudi v nadalje predsednik, dočim skuša Hanna vse mogoče, da ga prepredi in določi drugačega predsednika za leto 1904, ali pa, da postane sam predsednik.

Razstrelba plina.

Indianapolis, Ind., 5. maja. Vsled razstrelbe naravnega plina bilo je danes več hiš na South Benson St. razdejanih. Dvajset osob je ranjenih.

Nezgoda na železnici.

Topeka, Kansas, 7. maja. Vsled goste megle zadela sta danes zjutraj na tukajšnje postaji „Union Pacific“ železnice dva tovorna vlaka. Dve osobi sta bili usmrteni, sedem je ranjenih. Ponesredenci so spremilevali klavno živino v Chicago.

Francis Bret Harte.

Velik ameriški pisatelj umrl.

London, 6. maja. Ameriški pisatelj Francis Bret Harte je v minolej uobi umrl. Pokojnik je bil dné 287 na zapadnej 87. ulici, Manhattan Borough. Ogenj, ki se je hitro razširjal in napravil za \$2000 škodo, so kmalu pogasili. Goret je pričelo v četrtem nadstropju.

Bret Harte je umrl iznenade v „Red House“ v Camberley radi bolezni v vratu.

Francis Bret Harte je obiskoval Albany, N. Y., do 15 leta šolo, na kar je odšel v Californijo, kjer je bil v tamonih slatih rudnikih zemljemerco, potem učitelj in črkavec. Kasneje, ko je radi svojih pesni in novel postal znani, bil je žurnalista in uradnik časnika „The Califorian“, dokler ni v letu 1864 postal tajnik denarne kovalnice v San Franciscu. Leta 1868 pričel je izdajati mesecnik „The Overland Monthly“. V njem je objavil svoje največje pripovedi: „The Luck of Roaring Camp“, „The Outcasts of Pokerflat“ (prestavljeni lani v „Glas Naroda“), „Miggles“ in „Teunessene's Partner“ ter končno malo pesmico „Plain Language from Truthful James“, radi katerje zaslovelo njegovo ime po vsej svetu.

Francis Bret Harte je obiskoval Albany, N. Y., do 15 leta šolo, na kar je odšel v Californijo, kjer je bil v tamonih slatih rudnikih zemljemerco, potem učitelj in črkavec. Kasneje, ko je radi svojih pesni in novel postal znani, bil je žurnalista in uradnik časnika „The Califorian“, dokler ni v letu 1864 postal tajnik denarne kovalnice v San Franciscu. Leta 1868 pričel je izdajati mesecnik „The Overland Monthly“. V njem je objavil svoje največje pripovedi: „The Luck of Roaring Camp“, „The Outcasts of Pokerflat“ (prestavljeni lani v „Glas Naroda“), „Miggles“ in „Teunessene's Partner“ ter končno malo pesmico „Plain Language from Truthful James“, radi katerje zaslovelo njegovo ime po vsej svetu.

Francis Bret Harte je obiskoval Albany, N. Y., do 15 leta šolo, na kar je odšel v Californijo, kjer je bil v tamonih slatih rudnikih zemljemerco, potem učitelj in črkavec. Kasneje, ko je radi svojih pesni in novel postal znani, bil je žurnalista in uradnik časnika „The Califorian“, dokler ni v letu 1864 postal tajnik denarne kovalnice v San Franciscu. Leta 1868 pričel je izdajati mesecnik „The Overland Monthly“. V njem je objavil svoje največje pripovedi: „The Luck of Roaring Camp“, „The Outcasts of Pokerflat“ (prestavljeni lani v „Glas Naroda“), „Miggles“ in „Teunessene's Partner“ ter končno malo pesmico „Plain Language from Truthful James“, radi katerje zaslovelo njegovo ime po vsej svetu.

Francis Bret Harte je obiskoval Albany, N. Y., do 15 leta šolo, na kar je odšel v Californijo, kjer je bil v tamonih slatih rudnikih zemljemerco, potem učitelj in črkavec. Kasneje, ko je radi svojih pesni in novel postal znani, bil je žurnalista in uradnik časnika „The Califorian“, dokler ni v letu 1864 postal tajnik denarne kovalnice v San Franciscu. Leta 1868 pričel je izdajati mesecnik „The Overland Monthly“. V njem je objavil svoje največje pripovedi: „The Luck of Roaring Camp“, „The Outcasts of Pokerflat“ (prestavljeni lani v „Glas Naroda“), „Miggles“ in „Teunessene's Partner“ ter končno malo pesmico „Plain Language from Truthful James“, radi katerje zaslovelo njegovo ime po vsej svetu.

Francis Bret Harte je obiskoval Albany, N. Y., do 15 leta šolo, na kar je odšel v Californijo, kjer je bil v tamonih slatih rudnikih zemljemerco, potem učitelj in črkavec. Kasneje, ko je radi svojih pesni in novel postal znani, bil je žurnalista in uradnik časnika „The Califorian“, dokler ni v letu 1864 postal tajnik denarne kovalnice v San Franciscu. Leta 1868 pričel je izdajati mesecnik „The Overland Monthly“. V njem je objavil svoje največje pripovedi: „The Luck of Roaring Camp“, „The Outcasts of Pokerflat“ (prestavljeni lani v „Glas Naroda“), „Miggles“ in „Teunessene's Partner“ ter končno malo pesmico „Plain Language from Truthful James“, radi katerje zaslovelo njegovo ime po vsej svetu.

Francis Bret Harte je obiskoval Albany, N. Y., do 15 leta šolo, na kar je odšel v Californijo, kjer je bil v tamonih slatih rudnikih zemljemerco, potem učitelj in črkavec. Kasneje, ko je radi svojih pesni in novel postal znani, bil je žurnalista in uradnik časnika „The Califorian“, dokler ni v letu 1864 postal tajnik denarne kovalnice v San Franciscu. Leta 1868 pričel je izdajati mesecnik „The Overland Monthly“. V njem je objavil svoje največje pripovedi: „The Luck of Roaring Camp“, „The Outcasts of Pokerflat“ (prestavljeni lani v „Glas Naroda“), „Miggles“ in „Teunessene's Partner“ ter končno malo pesmico „Plain Language from Truthful James“, radi katerje zaslovelo njegovo ime po vsej svetu.

Francis Bret Harte je obiskoval Albany, N. Y., do 15 leta šolo, na kar je odšel v Californijo, kjer je bil v tamonih slatih rudnikih zemljemerco, potem učitelj in črkavec. Kasneje, ko je radi svojih pesni in novel postal znani, bil je žurnalista in uradnik časnika „The Califorian“, dokler ni v letu 1864 postal tajnik denarne kovalnice v San Franciscu. Leta 1868 pričel je izdajati mesecnik „The Overland Monthly“. V njem je objavil svoje največje pripovedi: „The Luck of Roaring Camp“, „The Outcasts of Pokerflat“ (prestavljeni lani v „Glas Naroda“), „Miggles“ in „Teunessene's Partner“ ter končno malo pesmico „Plain Language from Truthful James“, radi katerje zaslovelo njegovo ime po vsej svetu.

Francis Bret Harte je obiskoval Albany, N. Y., do 15 leta šolo, na kar je odšel v Californijo, kjer je bil v tamonih slatih rudnikih zemljemerco, potem učitelj in črkavec. Kasneje, ko je radi svojih pesni in novel postal znani, bil je žurnalista in uradnik časnika „The Califorian“, dokler ni v letu 1864 postal tajnik denarne kovalnice v San Franciscu. Leta 1868 pričel je izdajati mesecnik „The Overland Monthly“. V njem je objavil svoje največje pripovedi: „The Luck of Roaring Camp“, „The Outcasts of Pokerflat“ (prestavljeni lani v „Glas Naroda“), „Miggles“ in „Teunessene's Partner“ ter končno malo pesmico „Plain Language from Truthful James“, radi katerje zaslovelo njegovo ime po vsej svetu.

Francis Bret Harte je obiskoval Albany, N. Y., do 15 leta šolo, na kar je odšel v Californijo, kjer je bil v tamonih slatih rudnikih zemljemerco, potem učitelj in črkavec. Kasneje, ko je radi svojih pesni in novel postal znani, bil je žurnalista in uradnik časnika „The Califorian“, dokler ni v letu 1864 postal tajnik denarne kovalnice v San Franciscu. Leta 1868 pričel je izdajati mesecnik „The Overland Monthly“. V njem je objavil svoje največje pripovedi: „The Luck of Roaring Camp“, „The Outcasts of Pokerflat“ (prestavljeni lani v „Glas Naroda“), „Miggles“ in „Teunessene's Partner“ ter končno malo pesmico „Plain Language from Truthful James“, radi katerje zaslovelo njegovo ime po vsej svetu.

Francis Bret Harte je obiskoval Albany, N. Y., do 15 leta šolo, na kar je odšel v Californijo, kjer je bil v tamonih slatih rudnikih zemljemerco, potem učitelj in črkavec. Kasneje, ko je radi svojih pesni in novel postal znani, bil je žurnalista in uradnik časnika „The Califorian“, dokler ni v letu 1864 postal tajnik denarne kovalnice v San Franciscu. Leta 1868 pričel je izdajati mesecnik „The Overland Monthly“. V njem je objavil svoje največje pripovedi: „The Luck of Roaring Camp“, „The Outcasts of Pokerflat“ (prestavljeni lani v „Glas Naroda“), „Miggles

Glas Naroda

list slovenskih delavcev v Ameriki.

Izdajatelj in urednik: Published by:

FR. SAKSER,
109 Greenwich Street, New York, City.

Na leto velja lis za Ameriko..... \$3.

za pol leta..... 1.50.

Za Evropo za vse leta..... 7.50.

" " " pol leta..... 3.75.

" " " četr leta..... 1.80.

V Evropo pošiljamo list skupno dve številki.

"Glas Naroda" izhaja vsak torek, četrtek in soboto.

GLAS NARODA

("VOICE OF THE PEOPLE")

Will be Issued every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription yearly \$3.

Advertisements on agreement.

Za oglase do 10 vrstic se plaže 30 centov, dopisi brez podpisa in osobnosti se ne natisnejo.

Denar naj se blagovoli poslati po Money Order.

Pri spremembah kraja naročnikov prosimo, da se namesti prejšnje bivališke naznani, da hitrejšo najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljanjem naredite naslov:

"Glas Naroda",
109 Greenwich Street, New York, City
telefon 3795 Cortlandt.

Podučljive številke.

Iz podatkov zadnjega ljudskega štetja znamemo posneti za delavce in njihovo gibanje zelo zanimive številke, ktere nam dokazujejo ogromno razliko med zaslužkom delavcev in delodajalcev.

Prvo mesto med vsemi strokami obrti gotovo zavzema tkalna in predilna obrt, kajti v tkalnicah in predilnicah Zjednjene države del 682 978 delavcev, med katerimi je svede tudi veliko število žensk in otrok. Letni zaslužek (leta 1900) omenjenih delavcev znaša 219 milijonov 229 265, ostalo je podjetnikom \$207,776 142, ali z drugimi besedami: 682.978 delavcev, kateri so prišli razum svoje plače tudi dobilek kapitalistom, niso dobili več, nego onih par kapitalistov, katerih glavnica je naložena v imenovanem obrti.

Drugo mesto zavzema lesna obrt pri kateri dela 283 260 delavcev Sveta letne plače delavcev te obrti je znašala v letu ljudskega štetja \$104,640 591, nakup materiali itd. \$317,928 548 in vrednost izdelkov \$566,823.984. Med tem ko je navedeno število delavcev te obrti zaslužilo le \$104,640 591, dobili so podjetniki \$144,268 845, torej je ta obrt za kapitaliste še ugodnejša, nego prvoimenovana.

Na tretjem mestu je pa obrt jekla in zelza, pri kateri je 226 tisoč 161 delavcev zaposlenih, kateri zaslužijo na leto \$122,710 193. Vrednost porabiljenega materiala je znašala \$549,127.082, docim so izdelki prodali za \$835,759 084. Kapitalistom je ostalo toraj 168 milijonov 921 tisoč 759 dollarjev, dodim so delavci dobili le 122 milijonov 710 tisoč 193 dollarjev.

Vsekako bi bilo preobčino in bivan nedostajalo prostora, ako bi vse stroke obrti na tem mestu navedli v gorenje primerjevalne oblike. V ostalem smo pa povsem prepričani, da gorenje primere popolnoma zadostujejo, kajti iz njih je rasvidno, da kapitalistu ravno toliko in čestokrat še več ostane, nego je vsem svojim delavcem dalo.

Z osirom na število delavcev zavzema v obrti izdelovanje železniških vozov četrto mesto, kajti pri tej stroki obrti zaposlenih je 173 tisoč 652 delavcev, kateri so dobili v letu ljudskega štetja \$96,062 829 plače. Potem sledi devljarstvo s 142 900 delavci s \$59,175 883 letnega zaslužka, ter londarstvo s 105 tisoč 618 delavci, kateri so zaslužili \$39,534 079. Tem sledi po vrsti tiskarstvo s 94 604 delavci z letnim zaslužkom \$50,833 051, mestarstvo s 88 584 delavci s \$3,457 018 letne plače. Nadalje kolarstvo s 62 tisoč 540 delavci in \$29,814 911 letnega delavskoga zaslužka; steklarstvo s 52 818 delavci, kateri so zaslužili letnih \$26,529 748 in končno usvarstvo — izmahi devljarstvo — pri katerem je zaposle-

nih 52 109 delavcev, kteri době 22 milijonov 591 tisoč 91 dollarjev letne plače. Pri ostalih obrtih dela manj nego 50.000 delavcev, izmahi premogarstvo in stavbeništvo, ktero gorenjemu opaževanju ni pripošteto.

Te številke lahko na različne načine razmotrovamo. Organizirano delavstvo se pa iz njih lahko nudi, kaj mu je storiti, da si izposluje vedji in pravični zasluzek.

Kdor temu ne veruje, naj prima število organiziranih delavcev raznih obrti s številom vseh delavcev iste obrti.

Revolucija v republiki San Domingo.

V zadnjem številki "Glas Naroda" objavili smo poročilo iz Puerto Plata na otoku Haiti, da je moral predsednik republike San Domingo, Juan J. Jimenes, svoje mestostaviti, ker so ga vstaši pod vodstvom sedanjega podpredsednika generala Horacio Vasquez pognali.

Juan Jimenes je, oziroma je bil predsednik imenovan zapadno-indijske republike od leta 1899. njegova službena dôba bi prihod nje leto potekla. Žejmo zajedno e bil general Vasquez izvoljen podpredsednikom.

Med Jimenesom in Vasquezom nastal je prepriči radi državnih dohodkov; Jimenesov nasprotnik je predsednika obodožil, da sledi preved v svoj prid gospodari, in da denarjem, kjer je namejen, poravnava obresti javnih dolgov, ki so dosegli za malo republike takat veliko sveto v znesku pet milijonov funkov sterlingov, preverjamlastno in nepostavno postopa Dominikanski Kongres, ki obstoj je stiriindvješčetih članov, bil je posvečen na strani podpredsednika. Jimenes se je pa za uradno grajo le naložil in je tudi nadalje posvečen, za njega vsekako ugodnih nazorih gospodari, dokler ni Vasquez v Santiago de los Caballeros razvila vstaško zastavo.

To se je zgodilo pred kacimi stinajstimi dnevi. Nezadovoljnostadi nevestzega gospodarstva predsednika je bila tolika, da se je dominikansko ljudstvo takoj pridružilo podpredsedniku, kjer velja za skrenega rodoljuba in poštenjaka. Predsednik Jimenes se je moral odvojega mesta posloviti in pribeti v francoski konzulat v glavnem mestu San Domingo.

Republika San Domingo obstoji od leta 1844; poprej je bila španska kolonija, ktera si je po dolgorajnih in krvavih vojskah izvojovala neodvisnost. Kakor v vseh španskih republikah, tako tudi v San Domingo ni manjkalo vstaj. Ljudstvo je po zadobljeni svobodi in manj desetkrat pognalo razne vlade. Najdalje časa je bil predsednik Baez na krmilu, kjer je moral večkrat radi revolucije biti, ki pa je vendar le znaš vedno žalit biti svoje dostojanstvo. Še je sklenil tudi s Zjednjenoim iržavami pogodbo, vendar kajti pri republiki odstopila Zjednjenoim iržavam loko in mesto Samana za sveto \$1 500 000. Vendar je pri congress v Washingtonu leta 1870. pogodbo zavrgel. Kljub temu je Baez ostal predsednik do leta 1873. Njemu je sledil general Ulysses H. Grant, kjer je bil pet predsedniških dób po štiri leta na krmilu, naravno le radi njegovega lepotičnega postopanja. Imenovalno predsedniku je sledil Juan Jimenes.

Koliko je število prebivalstva republike, že več let niso določili, vendar pa republika nima več, nego pol milijona prebivalcev. V San Domingo prevladuje mulatskičeval; žamorec je tam le malo, saj pa obilo Kreolcev in potomcev Špancev.

Džela je po naravi neizmerno bogata, osobito raznega koriščenja. Tudi zlata, srebra, živega srebra, cinka, bakra, premoga in narmorje je na otoku v obilici. Vendar pa z iskorčenjem naravnih skladov radi slabih političnih razmer in pomaučjanja delavcev se niso pridelki. Sači bodo tamoznarske sedaj poboljšale, je tuji pokl in poslala možnost domov.

Iz naših novih kolonij

Jetnike pomorili.

Manila, 5. maja. Polkovnik Baldwin poroča, da je skušalo 84 Morotov, ktere so Američani vjeli, uiti. Moroti so napadli ameriške straže; 34 Morotov so Američani umrli, devet je ranjenih, ostali so vši.

Predsednik Roosevelt je zajedno z vojnim tajnikom Rootom in generalnem Tafstrom poslal v Manilovo brzojav, s katerim je pohvalil "hrabrost" ameriških vojakov na cahu Mindanao.

Paris, 5. maja. Iz Tokio, Japonska, se poroča pariškemu "Rappelu", da izdeluje japonska vlada načrt, v katerem bodo zajedno z ameriško vlado napravila na Filipinih red. V to svrhu je ameriški general na Filipinih poslal pet topničark v japonski arzenal v Ourago.

Tožbe proti ameriškim vojakom.

Washington, 6. maja. Vojni oddelki naše vlade izročili je danes popis o barbarskem početju naših vojakov na Filipinih, senatovemu oddeku na Filipiški otočju.

Regularno vojaštvo je redno zamejalo svojo službo. Mesto, da bi vojaki prednjo strato vršili v redu, so brez najmanjega povoda pozgali mesta in vasi Lucban, Leyabos, Lucana in Saviasyo, ter več drugih vasi. Razun tega so mučili in morili domačine in kradli živino. V barbarskem početju se je posebno poročnik George Catlin dosegli za malo republike.

Možtv generala Bruce Hamiltona je pri Hajlronnu, Oranju, vječ 87 Boerov. Polkovnik C. Lenander zasledjuje Boerce v severnem Transvaalu. Polkovnik Coper je prepodobil Boerce iz njihovih vtrjenih postojank pri Spion Kopu.

V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da je zatrdo pričakovati sklenitev miru, kajti tako je danes poročil Kitchener čeprav tozadnevno poročilo pa vlada še ni objavila.

Iz poštnih poročil je posneti, da početkom aprila Angležem ni bilo mogode Boerce prepuščati iz Kapske kolonije.

Cape Town, 6. maja. P. sebene dete, ktere so postali Angleži na pomoč posadki v Steinkopu, v zalednjem Kapskem koloniji, so imenovani mesto zopet osvojili. Angleži so zgubili 6 mrtvih in 8 ranjenih, dodim so zgube Boerov mnogo večje. Ranjene Angleži so boerski zdravnik obrezali.

Pretorija, 6. maja. Mirovna pogajanje se nadaljuje; vedno več boerskih delegatov glasuje za angleške predloge. Le možtv generala

Da le Reya neče o miru ničesar vedeti. Kako je menjenje Bothovih Boerov, ni znano.

Johannesburg, 5. maja. Tukaj zvezni boerski beguni so prepričani, da do sklenitev miru ni več daleč.

London, 7. maja. Iz Pretorije se poroča, da je bilo v sosednji Lindleya, Oranju, 10 Boerov usmrtenih in 208 vjetih. Usmrteni in vjeti Boerji so bili oni, ktori o poravnaji niso hoteli ničesar vedeti.

Politika predsednika Estrada Palma.

Cienfuegos, Cuba, 7. maja. Prvi kubanski predsednik Estrada Palma, ki potuje sedaj po novej republike, se je večkrat posvetoval z uglednimi rodoljubi o stvarih, ktere Cuba neobhodno potrebuje. Med drugim je predsednik dejal, da se je priprjal, da morajo Zjednjene države uvozno carino znižati, ker le tako zamore priti Cuba do blagostanju.

Načrt vladanja, kterega je razvila predsednik, je povsem gospodarskega značaja. On priporoča, da se nova vlada izogibati nepotrebni izdatkom, in da se mora poljedelstvo v prve vrsti pomagati, da se doseže zopet one rasmere, ktere so vladale pred vojsko.

Po Palmovih nazorih, mlada republika ne potrebuje vojnega ministervstva, pač pa je načudno ministervstvo preprečeno.

V havanskem luki Zjed. države se smejo vstanoviti svojo postajo rovine mornarice, pač pa v Guanabamo, Cienfuegos ali Nipi.

V Portugalskej preti vstaja. London, 6. maja. Iz Madrixa se brzojav, da so došla tjačaj iz Lizbone, portoroč, v katerih je položaj v Portugalskej zelo resen, in da se je bati vstaje. Portugalska vladna je posebno v strahu radi vojske, kjer se bode v služaju vstaje usmerje pridružili nezadovoljnem. Radi tega je vlada raspustila 6. pokl in poslala možnost domov.

V Portugalskej preti vstaja.

London, 6. maja. Iz Madrixa se brzojav, da so došla tjačaj iz Lizbone, portoroč, v katerih je položaj v Portugalskej zelo resen, in da se je bati vstaje. Portugalska vladna je posebno v strahu radi vojske, kjer se bode v služaju vstaje usmerje pridružili nezadovoljnem. Radi tega je vlada raspustila 6. pokl in poslala možnost domov.

Anglo-boerska vojna.

Osveta Angležev.

London, 5. maja. Iz Nord-Alvalla v Kapskem koloniji se brzojav, da je bivši boerski vodja Piensloo, kjer se je Angležem udal, kjer ga so pa kasneje Boerci zopet vjeli v vseli v Brakfontein.

Vojno sodišče je občilo kapete vstave David De Weta, in Peter De Weta radi "vlečenja" v jedno oziroma dvoletno jebo in plačilo denarno kazni v znesku \$2500 oziroma \$5000.

Poštna poročila o obleganju angleške posadke v Ookiep, so prisla sedaj v London. Iz teh je posneti, da so Boerci v prvej polovici aprila v severozapadnem delu Kapske kolonije poljubno gospodarili. Oni so razdejali tamošnje železnice, počeli vozove in vojne koče. Angleži so se moral končno umakniti, na kar so se pri Ookievu zbrali. Pasadki Springbokfortein in Concordija sta se moralni Boercem vdati. Štirje vojaki prve posadke so bili usmrte, še šest je bilo ranjenih.

Kljub mirovnim pogajajam se vojska nadaljuje.

London, 6. maja. General Kit cheher brzojav, da je bilo v nino letu tednu 10 Boerov usmrtenih in 122 vjetih. Nadalje je tudi na znanil, da je dovolil boerskim vodjem, da zasluži vredno dobro vredno dobro.

Možtv generala Bruce Hamiltona je pri Hajlronnu, Oranju, vječ 87 Boerov. Polkovnik C. Lenander zasledjuje Boerce v severnem Transvaalu. Polkovnik Coper je prepodobil Boerce iz njihovih vtrjenih postojank pri Spion Kopu.

V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da je zatrdo pričakovati sklenitev miru, kajti tako je danes poročil Kitchener čeprav tozadnevno poročilo pa vlada še ni objavila.

Iz poštnih poročil je posneti, da početkom aprila Angležem ni bilo mogode Boerce prepuščati iz Kapske kolonije.

Ely, Minn., 2. maja. Danes smo spremili k večnemu počitku g. S. Karol Kressa, bivšega kapelnika v ustavniteljev vred slovenskih godb. Pokojnik je dolgo časabolehal, a naposled se ga je lotila vodenica in položila na mrtvaški oder. Pokojni Kress je ostavljal tukaj vdovo in dvoje otrok;

John M. Thome.

Jugoslovanska Katoliška Jednota.

Inkorporirana dne 24. januarija 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI :

Predsednik: JOHN HABJAN, Box 303, Ely, Minnesota;
Podpredsednik: JOHN GLOBOKAR, Box 371, Ely, Minn.;
I. tajnik: JOSEF AGNICH, Box 266, Ely, Minnesota;
II. „ JOHN LOVŠIN, Box 291, Ely, Minnesota;
Blagajnik: IVAN GOVŽE, Box 105, Ely, Minnesota;

NADZORNIKI:

IVAN PAKIŠ, Box 278, Ely, Minn.;
MIKE ZUNIČ, 481 - 7th St., Calumet, Mich.;
JOSIP GORIŠEK, 5138 Ruby St., Pittsburgh, Pa.

POROTNI ODBOR:

JOHN KERŽIŠNIK, predsednik, Box 138, Federal, Pa.
JOHN GERM, 1103 Cherry Alley, Braddock, Pa.
FRANK VLAROVIČ, 1202 S. 13th St., Omaha, Nebr.

PRISTOPILI:

K društву Srca Jezusa štev. 2, Ely, Minn., Janez Zbačnik rojen 1872. Društvo šteje 215 udov.

K društvu Sladko Ime Jezus štev. 25, Eveleth, Minn., J. Že Ambrožič 1883 Frank Kolorosa 1863. Jakob Lešnai 1874 Janez G. Mihelich 1864. Janez Moža 1876, Josip Miklavčič 1873 Janez P. ut 1876. Jakob Pakiš 1877, Andrej Praznik 1873, Jakob Špehak 1878. Martin Škodl 1877, Frank Škraba 1872.

Društvo šteje 113 udov. K društvu sv. Janeza štev. 30, Chisholm, Minn., Jakob Barich 1867, Jurij Kecšev 1869, Frank Klun 1873, Frank Lumberger 1877, Janez Perc 1875, Janez Rudman 1881, Frank Tomšič 1862.

Društvo šteje 31 udov. Josip Agnich, I. tajnik.

Dopisi naj se blagovolijo pošiljati na I. tajnika: Joe Agnich Box 266, Ely, Minn., po svojem zastopniku in nobenem drugem.

Densarne pošiljatve naj se pošljajo blagajniku: Ivan Govže, Box 105, Ely, Minn., in po svojem zastopniku.

Društveno glasilo je „GLAS NARODA“.

Evropske in druge vesti.

Rim, 5. maja. Danes je vlada dobila iz Abesinijske pismo necega vojaka, s katerim on nazoval, da so on in 20 drugih vojakov še vedno Menelikovi jetoniki. Dosedaj se je domuevalo, da so bili dotični vojaki usmrteni v bitki pri Adui v letu 1896.

Kodanj, Danska, 6. maja. Po sedem ur trajajočem zborovanju, so strajkujoči pobrežni delavci tukajšnje luke proglašili štrajk, s katerim so pričeli dne 17. aprila, končanim. Štrajk se za delavce ni končal ugodno, kajti posetniki ladji so dobili povoljno število skabov.

Paris, 6. maja. Vlak, ki je vozil bokspotnike v Lourdes, je padel med postajami Amiens in Cambrai, raztir, ko je vozil vlak z vsi hitrostjo. Iz Pariza so odpeljali pomoč na lese mesta. Devet potnikov je bilo usmrtenih, mnogo ranjenih.

Paris, 6. maja. Danes sijutri ob 3. uri je bil v mestih Bordeaux, Bayonne Pau in raznih drugih krajih, kjer je trajal 15 sekund. Je li potres napravil kako skodo, se ne poroča.

London, 6. maja. Iz Švicice se poroča, da je ameriški premogov trut dobil monopol v Švici. Tudi ameriški jekleni izdelki so v Švici izpodnili angleške izdelke.

Petrograd, 7. maja. Mesto Bobrujsk ob reki Berezini v minskoj guberniji je skoraj popolnoma zgorelo; 972 hiš in 650 manjih delavnic je zgorelo. (Mesto Bobrujsk je oddaljeno 88 milij km od Minskega in ima 55 000 prebivalcev.)

Budimpešta, 7. maja. „Kakor v minolosti, tako boda tudi v prihodnosti „moja“ vlada skušala ostati v iskrenju zvez s našimi sestavnimi v medsebojnem zaupnosti s ostalimi državami, da se tako tudi v nadalje ohrani evropski mir.“ Tako se glasi nagovor cesarja Fran Josipa v sprejemu delegacije v Budimpešti. Gleda balkanskega vprašanja je dejal stari cesar sledede: „Našo stalno prijateljstvo s Rusijo jamči tudi za vzdružanje mihi na Balkanu. „Ja,“ da so se izdatki radi nabave novih topov in pomembne vojne mornarice izdati na pomoči.“

Paris, 7. maja. V Abbeville in Amiens, v departementu Somme, je danes sijutri snežilo. Tudi je zavoročni pokraj Francije s poroča o izredno mrazu in snegu.

Berlin, 7. maja. Po vsej južnej Nemčiji razsega snežni vihar. Snežna ga je zapadlo več palcev na debelo. Zavladal je izredni mraz.

Drobnosti.

Gg. naročnike, kteri za letos še niso nikake naročnine dopolnili, opominjam, da to kmalu poravnajo, drugače bodo morali nadaljnje pošiljanje lista drugi teden ustaviti.

Upravnštvo.

* * *

Nemška šola na Jesenicah? Kator poročajo grški listi, so baje ustanovili jeseniški priseljenci poručnico „Südmärkte“, kjer je našelik inženier Schneller v Bohinju. Živijo pa se neki tudi podružnica temeljega „Schulvereina“, ki ustanovi na Jesenicah nemško šolo in nemški otroški vrtec.

Umrl je v soboto, dne 21. aprila gosp. Franjo Pintar. Bil je vrl narodnjak, starosta Dolenskega Škola, poročnik c. kr. priv. unif. mesešanske garde, odbornik občinskega zastopa Šmihel Stopiče in ud mnogih narodnih društev.

Lega nazionale. Kakor nemški „Schulverein“, hira zadnji čas tu di njegova italijanska posestrina. Tržaška podružnica „Lega nazionale“ je prejela lani z 9000 K manj kakor poprejšnje leto, nasprotno pa so izdatki rastli. Dohodki so namreč znašali 33 211 K, izdatki pa 34 292 kron. Kakor vsako krivico, mora zadevi tudi to nasilno napravo zaslужena usoda.

* * *

Nesreča s konji. Posestnik Menja iz Drežnice je bil dne 20. aprila v Kobarišu z dvema konjema, da bi ju prodal, ker so bili ondi kupci. Za enega konja so mu dajali že 560 kron, pa ga ni dal. Kupcije ni bilo uči. Na potu proti domu pa sta se konji splašili; na ovinku pri mostu čez Sočo nista mogla naglo obrniti ter skočila čez nizek zid naravnost v globoko, kjer sta poginila. Široko je okroglo 1200 K. Gospodar je sredno ostal na mostu, ranjen na glavi, pa ne nevarno.

Velik požar je bil v Terzu v Furiani, ki je uničil 5 hiš in več gospodarskih poslopij. Zgoreli sta tudi 2 kralji. Ogujegasci iz Črvenjana so prihitali hitro na pomoč, ali rešiti je bilo mogoče edino nekaj premičnin; vse drugo je zgorelo. Ščoda znaša okoli 60.000 K.

Dekle padlo pod vlak. Dne 20. aprila so bili prali iz Trsta v Pravino 19'etna Tereza Vodopivec, rojena v Boču, ujen oče in bratra. Uzevšč so se vratili veseli proti Trstu. V vlaku proti Zdravšini je hotela dekla priti izjednega voza v drugega ter je pri tem ponesredilo. Padlo je pod vlak, kjer je odtrgal jedno noge, drugo pa zmečkal. Dekle so pripeljali v Gorico bolnišnico, kjer je umrl.

Osem bratov vojakov. V Kirchbachu na Sred. Šajerskem so letos potrdili osmoga sina še živečih staršev Mabler vnl. Bergwagner iz Jagerdorfa. Ker so vseh sedem bratov dobro počuti v vojaški suknni, oblekli jih tudi osmi istakoj po p-trjenju prostovoljno. Domu je edina 20letna hči.

Lastno hčer umoril. V Olomouci je bila poročna obravnavana proti posetniku Alojziju Klesu, ki je umoril svojo lastno hčer. Ko mu je amrala žena, je vodila gospodinjstvo njegove hči Hedviga. A ker je bil še jako surov, ga je hči ostavila.

Zagovoril. Toženi (svojemu zagovorniku): „Jaz sem v resnicu nedolžen, kajti jaz nisem ukradel dolarjev. Pazite toraj gospod zagovornik, da mi izposlujete opravje, jaz vam budem dobro plačal.“ Odvetnik: „Kje boste prišli denar?“ — Toženi: „Od ukrašenega tisočaka.“

Poravnava. Gospa A.: „Menim, da je vredno, da vaša sopraga tako ljušči. Ona ravna znašim psom, takor s slovkom.“ — Sopraga: „Daj, toda z manj ravna tako, kator s — som.“

Iz mladih let Viljema II. Dnevnik Morica Buscha o Bismarku je raziskar izšel, v katerem se o tem razlikujeta zanimivosti sledete: Bismarck je nadavno „lastnorodno“ raznovabil svoja mlada sine zavoljih fantastičnih dečarji. Ko jima je nekoga dan zopet izganjal muhe, je dejal: „Tudi princi iz kraljevskih krovov so včas teponi.“ Ko je bil sedaj cesar Viljem II. še majhen, ter je bil „slučajno“ enkrat tepen d svoje guvernante, mu je ista rečela: „Kraljevska Visokost, kako me to boli, da Vas moram kaznovati.“ — „Ali Vas boli to tudi ondi, kjer mene?“ je vprašal guvernant objekti Viljemek.

Deklica s tremi nogami. V Moskvi je pokazal dr. Egis v zdravniškem društvu 2½ leta staro dekle, ki ima tri noge. Dve nogi sta normalni, treta pa ji raste od pasu. Radi tega otrok težko hodi.

Ranjki na potovanju. Z Bilba se poroča sledeči slučaj: V San Sebastiangu je umrl star gospod, ki je določil v oporoki, naj ga pokopajo na grob.

Ijejo v Madridu. Njegova sorodnica je šla k načelniku železniške postaje ter ga vprašala, koliko da bo moral platiči v Madrid za ranjega. „Tritisoč peset“ je bil odgovor. „To je mnogo, tolj nimam“, je jadikovala sorodnica. Ko je pa že odhajala, se je k njej pritihnil skrivnostno dejal: „Dajte mi dobro napitnino, in jaz Vam pokojnika spravim v Madrid za 70 peset. Zavijte ranjega v plašč, na glavo mu globoko potlačite kapo, potem pa naj prineseta dva močna okreka v vagon. Ako bi kdo kaj povpraševal, povejte, da je isti zelo bolan, in da ga tare bud krk. Ko bo sredno v vagonu, potem si ga že vzamem sam v svojo skrb.“

Sorodnica je izvrnila vse po navodni, ranjega so polčili v kupel I razreda, in vlak je oddirjal. Sprevodnik je prišel semterja po gledati na svojega varovanca. V Miranda de Ebro je stopil v kupel neopazen Auglez, ter se je vred proti mrtvemu. Dovol te, gospod, da kadim, se je oproščeval Auglez, a ni bil odgovora. „Smem li odpreti okno?“ — zopet nič. Pri Venta de Baños pa se je načljučila čuda zgodba. „Molčeši potnik s kapo na glavi najbrže spi,“ si je mislil Auglez, a tedaj se je mrtvec svrnil na tla. Auglez mu je hotel pomoci na klop, prikel ga je za roko, a tajebila hladna kleda. „Presneto, popotnik je negloma umrl. Ta je lepal. V ti prekleti deželi me bodoše obdolžili, da sem ga ubil. Kaj naj počrem?“ je premisljal Auglez. Na najbližji postaji pa ga je vrgel v vagon; tema je bilo in nihče ni nihče pa opazil. V Valladolodu je prišel zopet sprevodnik, da pogleda mrtveca, a kako je ostrmel, ko ga ondi ni bilo vred. „Kam je odšel gospod, ki je tudi sedel?“ — „Ne vem,“ je dejal Auglez in se ves tresel; kmalu se je ojunačil ter rekel: „Ah, to vem, na zadnji postaji se je preobil, in odšel.“ Sprevodnik je baješčil groze zašklepetal z zobmi.

Velik požar je bil v Terzu v Furiani, ki je uničil 5 hiš in več gospodarskih poslopij. Zgoreli sta tudi 2 kralji. Ogujegasci iz Črvenjana so prihitali hitro na pomoč, ali rešiti je bilo mogoče edino nekaj premičnin; vse drugo je zgorelo. Ščoda znaša okoli 60.000 K.

Dekle padlo pod vlak. Dne 20. aprila so bili prali iz Trsta v Pravino 19'etna Tereza Vodopivec, rojena v Boču, ujen oče in bratra. Uzevšč so se vratili veseli proti Trstu. V vlaku proti Zdravšini je hotela dekla priti izjednega voza v drugega ter je pri tem ponesredilo. Padlo je pod vlak, kjer je odtrgal jedno noge, drugo pa zmečkal. Dekle so pripeljali v Gorico bolnišnico, kjer je umrl.

Nesramno. Prosjak: „Prisim dajte mi par centov, dales asem jedel!“ — Gospod: „Sa sem vam vendar pred par tedni da nekaj denarja — vi menda nist nikdar siti!“

Prisiljeno. A: „Ti se ne maravaš toraj zopet poročiti?“ — B.: „Jaz tega sicer ne nameoram, toda moji upniki me v t. slijo.“

Zagovoril. Toženi (svojemu zagovorniku): „Jaz sem v resnicu nedolžen, kajti jaz nisem ukradel dolarjev. Pazite toraj gospod zagovornik, da mi izposlujete opravje, jaz vam budem dobro plačal.“ — Odvetnik: „Kje boste prišli denar?“ — Toženi: „Od ukrašenega tisočaka.“

Poravnava. Gospa A.: „Menim, da je vredno, da vaša sopraga tako ljušči. Ona ravna znašim psom, takor s slovkom.“ — Sopraga: „Daj, toda z manj ravna tako, kator s — som.“

Kurz. Za 100 kron avstr. veljava treba dati \$20 45 in temu še 15 centov za postinno ker mora biti dežna posiljatev registrirana.

KJE JE?

Frank Keržišnik, doma iz Gorenje vasi pri Škofiji Loka, pred 15 meseci je delal v Mountain Side Coal Mine, Mont. Za njegov naslov bi rad zvedel: John Taucher, Florence, Colo. (tomji)

KJE JE?

Andrej Gabrovšek, doma iz Rovt nad Logatcem, v Ameriko je prišel pred 11 leti, poslednjih je pisal iz Tower, Minn., potem pa nismo več čuli o njem. Ako kdo rojkoval k njemu ve, naj blagovoli naznam: Jurij Previč, P. O. Box 12, Trestle, Allegheny Co., Pa.

KJE JE?

Peter Bogataj, pred tremi tedni je bil v Trestle in sva skupaj delala, a odšel je ter preje nis povedal o tem. Ako kdo rojkoval k njemu ve, naj blagovoli naznam: Jurij Previč, P. O. Box 12, Trestle, Allegheny Co., Pa.

SLOVENSKA Pratika za leto 1902

je dobiti po 10 centov komad.
„GLAS NARODA“.

Parnik

KAI SER WILHELM DER GROSSE

odpljuje iz New Yorka

v torek dne 20. maja ob 10. uri.

Pljuje samo 6 dni.

Parobrodne listke je dobiti pri: Frank Sakser, 109 Greenwich Street, New York.

DRUŠTVО SV. TROJICE,

St. 82 N. H. Z.,

v PUEBLO, COLO.

ima svoje redne seje vsako nedeljo po 15 dnevnu v mesecu.

Odborniki: Anton Pleš, predsednik; Daniel Badatovič, podpredsednik; Marko Stepan, I. tajnik; Marko Relić, II. tajnik; Martin Gerlič, blagajnik; John Plut, predsednik bolniškega odbora, stanuje 1219 South Santa Fé Avenue, Pueblo, Colo.

Marsikom je znano, da se velike tovar

